

**СОЦІАЛЬНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ ЯК ПРІОРИТЕТ
У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ З ЖІНКАМИ**

Коляда Тетяна, кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ORCID 0000-0002-9202-1196

E-mail: tetianakoliada@ukr.net

У статті розкрито важливість соціальної справедливості у соціальній роботі з жінками. Автором узагальнено теоретичні аспекти соціальної справедливості як пріоритету соціальної роботи з жінками. Визначено, що соціальна справедливість є глобальним принципом та невід'ємною частиною соціальної роботи з жінками. Досліджено, що генеза соціальної роботи з жінками має довгу історію просування принципів соціальної справедливості та прав жінки. Уточнено поняття «фемінізм», «жіночий рух», «гендер», «соціальна справедливість», «соціальна несправедливість». Доведено, що соціальна справедливість сприяє рівним економічним, освітнім і робочим можливостям і охоплюють багато сфер соціального середовища жінки. Досліджено, що нерівності можуть виникати у таких сферах: раса, стать, вік, сексуальна орієнтація, релігія, національність, освіта та розумові чи фізичні здібності. Зазначено, що соціальна робота з жінками і соціальна справедливість зосереджена на індивідуальних та соціальних змінах у глобальному просторі.

Ключові слова: соціальна справедливість, пріоритети соціальної роботи, соціальна робота з жінками, феміністична соціальна робота, генеза соціальної справедливості, феміністична соціальна робота, сфери соціальної справедливості, захист прав людини, гендерна рівність, соціальна робота, фахівець соціальної сфери.

SOCIAL JUSTICE AS A PRIORITY IN SOCIAL WORK WITH WOMEN

Koliada Tetiana, PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor of Social Pedagogy and Social Work Department, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University

ORCID 0000-0002-9202-1196

E-mail: tetianakoliada@ukr.net

The article reveals the importance of social justice in social work with women. The author summarized the theoretical aspects of social justice as a priority of social work with women. It was determined that social justice is a global principle and an integral part of social work with women. It has been studied that the genesis of social work with women has a long history of promoting the principles of social justice and women's rights. The concepts of «feminism», «women's movement», «gender», «social justice», «social injustice» have been clarified. Social justice has been proven to promote equal economic, educational, and employment opportunities and encompass many areas of a woman's social environment. Research has shown that inequalities can arise in the following areas: race, gender, age, sexual orientation, religion, nationality, education, and mental or physical ability. The fundamental principles of social work as a science and as a profession are the recognition of the inherent value and dignity of the individual, respect for his individuality, protection of rights and promotion of human equality. There are diverse interests and aspirations to protect human rights and promote social justice. Social justice is a principle of social work all over the world, especially in work with women. The unequal distribution of rights and opportunities between men and women

reflects the personal and social problems faced by women of all ages. The goal of social work with women is change, the nature and methods of which are distinguished by the structural approach. The structural approach is based on a critical analysis of the social, economic and political context and contributes to the reorganization and restructuring of social structures that dehumanize the personality of women. Social justice is a motivation in social work and focuses on increased opportunities and social change. The protection of women's social justice is consistent with the code of ethics of the social worker, which emphasizes the protection of their interests, equality and social justice. Therefore, the issue of social justice in social work with women is relevant and needs to be studied. It is noted that social work with women and social justice is focused on individual and social changes in the world.

Keywords: social justice, priorities of social work, social work with women, feminist social work, genesis of social justice, feminist social work, areas of social justice, protection of human rights, gender equality, social work, social specialist.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Фундаментальними принципами соціальної роботи як науки, і як професії є визнання притаманної цінності та гідності особистості, повага до її індивідуальності, захист прав та сприяння рівності людини. Існують різноманітні інтереси та прагнення до захисту прав людини та сприяння соціальної справедливості. Соціальна справедливість – це принцип соціальної роботи у всьому світі, особливо, у роботі з жінками. Нерівний розподіл прав та можливостей між чоловіками та жінками відгукується на особистих та соціальних проблемах, з якими зіштовхуються жінки різного віку. Фундаментальні дослідники соціального і політичного жіночого руху й теорії фемінізму (ліберального, радикального, соціалістичного та ін.) пояснюють хід розвитку і структурованість набутих знань та умінь жінок в ключі нерівної гендерної ієрархії, акцентуючи увагу на міжособистісних та суспільно-політичних особливості [7]. Тому питання соціальної справедливості у соціальній роботі з жінками є актуальним і потребує вивчення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед вітчизняних дослідників сучасності соціальну роботу з жінками вивчали А. Войтовська, О. Кравченко, Т. Семігіна, А. Ярошенко. Серед дослідників феміністичної соціальної роботи варто виділити праці Л. Домініеллі, М. Валентич, Е. МакЛеод, Дж. Ролз. Питання соціальної справедливості в Україні вивчали А. Гриненко, Т. Семігіна, Л. Шумна та ін. Серед зарубіжних дослідників варто виділити праці Дж. Ролза, Ф. Рімера, Ф. Чарлза та ін.

Мета статті – на основі узагальнення теорії та практичного досвіду розкрити важливість соціальної справедливості у соціальній роботі з жінками.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Поняття «соціальна справедливість» є ключовим поняттям гуманістично-демократичної моделі соціальної роботи, яка ґрунтується на філософських принципах свободи та права вибору особистості і потенціалі до зростання. Принцип рівності прав жінок і чоловіків є ключовою умовою реалізації прав людини, її самореалізації та основою вирішення нагальних проблем, включаючи європейську інтеграцію України і реалізації міжнародних обов'язків в рамках міжнародних договорів у сфері захисту прав людини, в тому числі цілей Сталого Розвитку до 2030 року, ратифікованого Генеральною Асамблеєю ООН [6]. Слово «справедливість (лат. «justitia»)» споріднене із словами «правда», «праведність». Політологічний енциклопедичний словник трактує соціальну справедливість як відповідність між ролями індивідів у суспільстві та їхнім соціальним статусом [4, с. 356].

Соціальна робота з жінками має довгу історію просування принципів соціальної справедливості та прав жінки. Дослідники сучасної соціальної роботи стверджують, що такі принципи на не відображають підходи та реакції соціальної роботи з жінками на практиці і стверджують, що зв'язок між соціальною справедливістю та соціальною роботою з жінками є не простим і створює конфлікт як на ідеологічному, концептуальному та теоретичному рівнях так і на рівні політики держави та практики [6]. Більшість дослідників називають соціальну роботу з жінками як феміністична соціальна робота. Генеза феміністичної соціальної роботи тісно переплітається із соціальною роботою, фемінізмом та жіночим рухом, гендерним питанням, етичним кодексом, проблемами жінок тощо. Це призводить до глибшого розуміння зв'язків між соціальною роботою з жінками (феміністичною соціальною) та соціальною роботою. Важливо диференціювати фемінізм і жіночий рух [10]. Фемінізм – це теоретична засада, яка вбачає альтернативні варіації мислення, які роблять сумнівними традиційні гендерні ролі та норми у соціумі. Поняття «гендер» вбачає соціально закріплені ролі, які соціум вважає притаманним як чоловікам так і жінкам. Залежно від контексту, поняття має різні тлумачення [10]. У Законі України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінки і чоловіка» поняття «гендерна рівність» виходить з правового контексту і пов'язане з впливом суспільних структур на життя жінок і чоловіків – їх права, свободи, можливості, потреби тощо. «Гендерна рівність» – рівний правовий статус жінок і чоловіків та рівні можливості для його реалізації. Наведене поняття «розширює» права жінки [6].

Жіночий рух – колективна робота, спрямована на соціальні зміни, що вбачає різні ідеології і системи переконань. На додаток до чоловічого руху, жіночий рух також охоплює різноманітність. Групи з більшою або навіть протилежними цілями та підходами [3].

Соціальна справедливість пов'язана з переконанням про те, що всі люди повинні мати рівні права та можливості. Однак існує велика плутанина щодо того, що саме це означає. Щоб глибше зрозуміти соціальну справедливість, варто вивчити її історію. Концепція соціальної справедливості має релігійне коріння. Згідно з думкою дослідників Інституту міжвузівських досліджень (Institute for Scientific Information (ISI)) [13] термін «соціальна справедливість» Католицька Церква формально прийняла як частину свого вчення [11]. Перші дискусії про соціальну справедливість стосувалися зростання прірви між багатими та бідними після промислової революції та прогресивної ери.

Після Великої депресії професія соціальної роботи змінила пріоритети та зосередилася на соціальній справедливості. У своїй статті «Соціальна робота сьогодні» «Збереження соціальної справедливості в соціальній роботі» Ф.Рімер [12] пояснює, скільки соціальних працівників «працювали в основному в державних установах соціального забезпечення та інших соціальних програмах, започаткованих згідно з Новим курсом і спрямованих на вирішення проблем найбільш вразливих верств суспільства та найбільш вразливих громадян» [12].

Ідея соціальної справедливості привернула більше уваги після того, як Дж. Ролз, американський політичний філософ, опублікував «Теорію справедливості» у 1971 році. Принцип теорії полягав у тому, що люди мають «рівне право на найширшу систему рівних основних свобод» і був сумісний із подібною системою свободи для всіх». Ідеї теорії соціальної справедливості Рола залишаються актуальними і доречними в економіці та політиці. Наприклад, Організація Об'єднаних Націй та Міжнародний форум соціального розвитку згадують ідеї справедливості Дж. Ролза в публікації 2006 року «Соціальна справедливість у відкритому світі: роль ООН» [15].

Соціальна справедливість сприяє справедливості в багатьох аспектах суспільства та сприяє рівним економічним, освітнім і робочим можливостям. За даними Національної асоціації освіти (National Education Association (NEA)) [13], «відсутність соціальної справедливості призводить до соціального гноблення». NEA зазначає, що це може бути у формі «расизму, сексизму, ейджизму, класовості, здатності та гетеросексизму». Він також пропонує такі стратегії сприяння соціальній справедливості: зосередження на різноманітності, протистояння наслідкам гноблення, інклюзивне мислення тощо. Соціальні працівники застосовують наведені вище стратегії, щоб сприяти зростанню та змінам серед уразливих груп жінок, таких як літні люди, ЛГБТК, бездомні, ветерани та спільноти біженців [12]. В той же час, варто зазначити, що соціальна несправедливість – це дії, які порушують права людини, маргіналізують її можливості або ставляться до неї несправедливо.

Питання соціальної справедливості охоплюють багато сфер соціуму [14]. Проблеми соціальної справедливості можуть виникнути щодо практично будь-якого аспекту суспільства, де нерівність може виникнути в результаті несправедливих упереджень або політики і можуть виникати через упередження в таких сферах, як раса, стать, вік, сексуальна орієнтація, релігія, національність, освіта та розумові чи фізичні здібності.

Соціальна робота з жінками (феміністична соціальна робота) зосереджена на індивідуальних та соціальних змінах у глобальному просторі. Фахівці соціальної сфери часто стикаються з проблемою надання допомоги, націленої на особистісні та міжособистісні зміни. Водночас, основні проблеми допомоги жінкам залежать від соціальних, економічних, політичних умов, які потребують корекції [9; 11]. Структурний підхід до практики у соціальній роботі з жінками розпочинається з розуміння та усвідомлення цих умов, що допоможе зорієнтуватися на практиці, сформуванню розуміння про соціальні відносини, соціальні перешкоди та проблеми жінок у суспільстві. Розуміння соціальних, економічних та політичних проблем допоможе соціальним працівникам висвітлити перешкоди, стратегії для досягнення адвокації, забезпечення освіти та сприяти суспільним змінам. Натомість, нерозуміння глобальних проблем призводить до зосередження на індивідуальних проблемах жінок, що сприятиме виключно заходам соціальному контролю: медичне лікування, моніторинг тощо, а не прогресивним суспільним змінам і соціальній справедливості жінок [10].

Метою соціальної роботи з жінками є зміни, природа та методи які вирізняє саме структурний підхід. Структурний підхід базується на критичному аналізі соціального, економічного та політичного контексту та сприяє реорганізації та реструктуризації соціальних структур, які дегуманізують особистість жінки [8]. Соціальна справедливість є мотивацією в соціальній роботі і зосереджена на розширенні можливостей і соціальних змін. Захист соціальної справедливості жінок узгоджується з етичним кодексом фахівця соціальної сфери, який наголошує на захисті їх інтересів, рівності та соціальної справедливості [8].

Це відображає потужне почуття, що зворушує більшість фахівців соціальної сфери – відчуття смутку та страждання, якщо не відвертого гніву та обурення нерівностями, які характеризують більшу частину життя жінки. Відсутність рівних можливостей, дискримінація, відсутність підтримки політичної влади є фундаментальними фактами людського життя; але для більшості жінок вони є неприпустимими. Цими проблемами опікуються фахівці соціальної сфери, оскільки вони сприяють соціальному розвитку та змінам [12]. Національна асоціація соціальних працівників (NASW) відзначає п'ять пріоритетів соціальної справедливості: виборчі права, кримінальне правосуддя (включаючи неповнолітніх), екологічне правосуддя, імміграція та економічне правосуддя.

Інші спільні пріоритети соціальної справедливості пов'язані з питаннями охорони здоров'я, освітою та правами працівників. У той час, як політики та представники влади по-різному ставляться до питань соціальної справедливості та способів їх вирішення, соціальні працівники віддані справі вирішення соціальної несправедливості, з якою вони стикаються [9]. Соціальну справедливість і соціальну роботу не можна розділити. Соціальні працівники використовують свої сильні навички спілкування та емпатії, щоб спілкуватися з пацієнтами, які переживають стрес і травму, які можуть бути пов'язані з соціальною несправедливістю. Вони забезпечують шанобливе ставлення до людей і сприяють соціальній справедливості в школах, лікарнях, громадських центрах, будинках престарілих тощо [9].

Відповідно до Кодексу етики NASW, основна місія професії соціальної роботи (у тому числі, із жінками) полягає в тому, щоб підвищити добробут жінки і допомогти задовольнити основні людські потреби, приділяючи особливу увагу потребам і розширенню можливостей жінок вразливих категорій населення. Організація виділяє соціальну справедливість як одну з основних цінностей професії соціальної роботи, яка включає: гідність і цінність людини, важливість людських стосунків, сервісне обслуговування, цілісність та компетентність послуг [13].

У свою чергу, кожна цінність пов'язана з бажаним етичним принципом. Для соціальної справедливості етичним принципом є те, що фахівці соціальної сфери кидають виклик соціальній несправедливості. Кодекс етики розширює цей принцип: фахівці соціальної сфери здійснюють соціальні зміни, зокрема разом із жінками, які є уразливими категоріями населення та від їхнього імені. Зусилля фахівців соціальної сфери щодо соціальних змін зосереджені насамперед на проблемах бідності, безробіття, дискримінації та інших форм соціальної несправедливості [1]. Ці заходи спрямовані на сприяння сприйняттю та знанням про гноблення та культурну та етнічну різноманітність. Фахівці соціальної сфери, навіть у важкий для України військовий час, прагнуть забезпечити доступ до необхідної інформації, послуг і ресурсів; рівність можливостей [3]. Соціальні фахівці займаються соціальною справедливістю, тому що вони повинні бути уважними до факторів навколишнього середовища та суспільства, які сприяють боротьбі людей. Соціальні працівники на часі працюють з такими проблемами жінок як: клінічна депресія, тривога, домашнє насильство, зловживання психоактивними речовинами та погане здоров'я, які стали наслідком війни (бомбардування, блекауту та ін.) [3]. Паралельно до того існують проблеми, які часто виникають через значні соціальні та економічні проблеми, пов'язані з бідністю, безробіттям, втратою домівки, втратою близьких, недосяжним житлом, інфляцією та екологічними проблемами тощо [3].

У сфері соціальної справедливості жіноцтва не можна не відзначити професію психолога, яка тісно пов'язана зі сферою психіатричної соціальної роботи. Психолог забезпечує лікування та підтримку тих жінок, які відчувають психічні або поведінкові проблеми [7]. Психологи оцінюють стан ментального здоров'я клієнтки, розробляють плани психологічної допомоги. Вони проводять інформаційну роботу, щоб допомогти жінкам розпізнати ознаки деструктивної поведінки. В разі необхідності – направляють на консультацію до психотерапевта чи психіатра, щоб допомогти їм у їхньому одужанні. До фахівців соціальної сфери, які працюють у напрямку соціальної справедливості ми відносимо і адвокатів і юристів, які надають допомогу жертвам злочинів протягом усього кримінального процесу [2]. Вони відстоюють інтереси потерпілих і гарантують, що їхні права не порушуються. Обов'язки можуть включати надання емоційної підтримки, надання ресурсів і рекомендацій, а також допомогу з формами кримінального правосуддя. У свою чергу, юристи представляють інтереси жінок-фізичних осіб і їх компаній у

різноманітних правових питаннях, у тому числі у спорах, пов'язаних із соціальною справедливістю.

Висновки дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. Соціальна справедливість – це і узагальнена моральна оцінка суспільних відносин, і один з основних загальнолюдських соціальних ідеалів, конкретне розуміння і зміст якого змінювалося течії історії. При визначенні соціальної справедливості висока її співвідносність із соціальною рівністю, і в цьому контексті соціальна справедливість розуміється як міра рівності і нерівності в розподілі матеріальних і духовних благ у суспільстві, статусів і влади, а також у життєвому положенні різних суспільних груп [3]. Соціальна справедливість у соціальній роботі з жінками існує як деякий феномен суспільної свідомості (правової, релігійної, моральної, економічної). Вона закріплюється в суспільній думці, що фіксує соціальну справедливість як винагороду і визнання за працю, забезпечення мінімального соціально гарантованого рівня якості життя, рівний доступ до соціальних послуг (отримання освіти, збереження здоров'я), до інформації, до культурних цінностей тощо [1]. Соціальна справедливість у соціальній роботі з жінками – це створення для жінок індивідуальних реальних можливостей для реалізації своїх інтелектуальних та творчих сил, через гарантію соціальних умов для їх впровадження у суспільстві, що потребує моніторингу та нових досліджень у різних сферах соціальної роботи [1].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гриненко А. М. Соціальна справедливість як ключовий принцип у реалізації соціальної політики держави. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу Києво-Могилянська академія. Сер.: Педагогіка*. 2009. Т. 112, Вип. 99. С. 104–107 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchduped_2009_112_99_19.
2. Гриненко А. М. Соціальна політика: навч. посіб. Київ: Вид-во КНЕУ, 2004. С. 41.
3. Мозоль Н. Проблема соціальної справедливості в умовах воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. Вип. 11, 2022. С. 57–60. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-11/9>
4. Політологічний енциклопедичний словник : навч. посіб. для студентів вищих навч. закладів. Київ : Генеза, 1997. 400 с.
5. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
6. Соціальна робота з жінками : навч. посіб. для студентів спеціальностей 231 Соціальна робота та 232 Соціальне забезпечення (Галузь знань 23 Соціальна робота) / уклад.: А. І. Войтовська, О. О. Кравченко. Умань: Візаві, 2018. 229 с.
7. Ярошенко А. А. Шкідливі версії мужності та сталий розвиток: відмова як умова? *Забезпечення сталого розвитку в умовах глобалізаційних трансформацій*: зб. матер. конф. молодих науковців (м. Київ, 26 травня 2018 р.). Київ: АПСВТ, 2018. С. 86–87.
8. Ярошенко А., Семигіна Т. Феміністична (Велика Британія) соціальна робота як професійне інвестування в жіночу солідарність. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*. 2019. № 1. С. 13–29.
9. Austin M. J. *Social Justice and Social Work: Rediscovering a Core Value of the Profession*. SAGE Publications, Incorporated, 2013. URL: <https://www.amazon.com/Social-Justice-Work-Rediscovering-Profession/dp/1452274207>
10. Brandwein R. (1985). Feminist thought structure: an alternative paradigm of social change for social justice. *Toward social and economic justice* / D. Gil, & E. Gil (eds.). Cambridge: Schenkman, P. 167–182. URL: <https://isi.org/the-origins-of-social-justice-taparelli-dazeglio/>
11. Charles F. Delzell, Walter Maturi, «D'Azeglio», *Dizionario biografico degli Italiani* (Rome, 1962). URL: <http://www.ohio.edu/chastain/ac/azeg.htm>

12. Frederic G. Reamer (2006). Keeping Social Justice in Social Work. March / April, 2006. URL: https://www.socialworktoday.com/news/eoe_0306.shtml
13. National Education Association. URL: <https://www.nea.org/>
14. Social Justice Issues. *The Pachamama Alliance | Transformative Workshops and Amazon Advocacy*. URL: <https://pachamama.org/social-justice/social-justice-issues>
15. Social Justice in an Open World. New York, United Nations, 2006. 157 p. URL: <https://www.un.org/esa/socdev/documents/ifsd/SocialJustice.pdf>
16. The Code of Ethics for Social Work. British Association of Social Workers. 2012. 20 p. URL: http://cdn.basw.co.uk/upload/basw_112315-7.pdf

REFERENCES

1. Hrynenko A. M. Sotsialna spravedyvist yak kliuchovyi pryntsyp u realizatsii sotsialnoi polityky derzhavy. Naukovi pratsi Chornomorskoho derzhavnogo universytetu imeni Petra Mohyly kompleksu Kyievo-Mohylianska akademiia. Ser.: Pedahohika. 2009. T. 112, Vyp. 99. S. 104–107 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchduped_2009_112_99_19.
2. Hrynenko A.M. Sotsialna polityka: navch. posib. Kyiv: Vyd-vo KNEU, 2004. S. 41.
3. Mozol N. Problema sotsialnoi spravedyvosti v umovakh voiennoho stanu. Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal. Vyp. 11, 2022. S. 57–60. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-11/9>
4. Politolohichnyi entsyklopedychnyi slovnyk : navch. posib. dlia studentiv vyshchych navch. zakladiv. Kyiv : Geneza, 1997. 400 s.
5. Semyhina T. Suchasna sotsialna robota. Kyiv: Akademiia pratsi, sotsialnykh vidnosyn i turyzmu, 2020. 275 s.
6. Sotsialna robota z zhinkamy : navch. posib. dlia studentiv spetsialnosti 231 Sotsialna robota ta 232 Sotsialne zabezpechennia (Haluz znan 23 Sotsialna robota) / uklad.: A. I. Voitovska, O. O. Kravchenko. Uman: Vizavi, 2018. 229 s.
7. Yaroshenko A. A. Shkidlyvi versii muzhnosti ta stalyy rozvytok: vidmova yak umova? Zabezpechennia staloho rozvytku v umovakh hlobalizatsiinykh transformatsii: zb. mater. konf. molodykh naukovtsiv (m. Kyiv, 26 travnia 2018 r.). Kyiv: APSVT, 2018. C. 86–87.
8. Yaroshenko A., Semyhina T. Feministychna (Velyka Brytaniia) sotsialna robota yak profesiine investuvannia v zhinochu solidarist. Visnyk Akademii pratsi, sotsialnykh vidnosyn i turyzmu. 2019. № 1. S. 13–29.
9. Austin M. J. Social Justice and Social Work: Rediscovering a Core Value of the Profession. SAGE Publications, Incorporated, 2013. URL: <https://www.amazon.com/Social-Justice-Work-Rediscovering-Profession/dp/1452274207>
10. Brandwein R. (1985). Feminist thought structure: an alternative paradigm of social change for social justice. *Toward social and economic justice* / D. Gil, & E. Gil (eds.). Cambridge: Schenkman, P. 167–182. URL: <https://isi.org/the-origins-of-social-justice-taparelli-dazeglio/>
11. Charles F. Delzell, Walter Maturi, «D'Azeglio», Dizionario biografico degli Italiani (Rome, 1962). URL: <http://www.ohio.edu/chastain/ac/azeg.htm>
12. Frederic G. Reamer (2006). Keeping Social Justice in Social Work. March / April, 2006. URL: https://www.socialworktoday.com/news/eoe_0306.shtml
13. National Education Association. URL: <https://www.nea.org/>
14. Social Justice Issues. *The Pachamama Alliance | Transformative Workshops and Amazon Advocacy*. URL: <https://pachamama.org/social-justice/social-justice-issues>
15. Social Justice in an Open World. New York, United Nations, 2006. 157 p. URL: <https://www.un.org/esa/socdev/documents/ifsd/SocialJustice.pdf>
16. The Code of Ethics for Social Work. British Association of Social Workers. 2012. 20 p. URL: http://cdn.basw.co.uk/upload/basw_112315-7.pdf